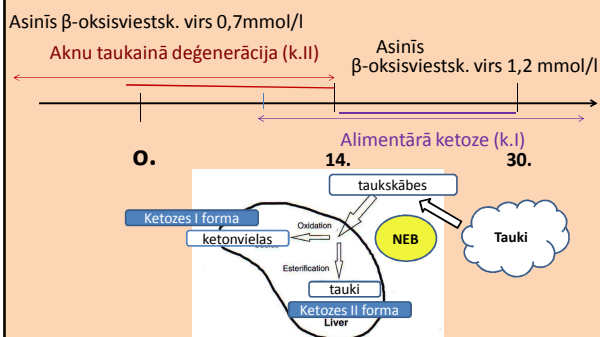

ĒDINĀŠANAS FAKTORU IETEKME UZ GOVJU REPRODUKTĪVO VESELĪBU

Laima Liepa

LLU VMF asoc. prof., Dr.med.vet.

Raksturīgākie saslimšanas periodi ar ketozes I un II formu

Ketonvielas:

- β -oksisviestskābe

Asinīs
ar Free Style Optium

Pienā-HERD NAVIGATOR

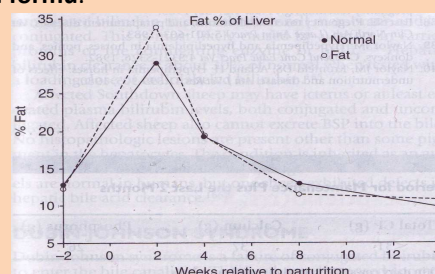
- acetatiķskābe

- acetons

Urīnā ar ketostripiem

Cietstāvēšanas laikā pārbarotām govīm (>3,5 p.) (salīdzinot ar 3,0- 3,5 punktu govīm):

- Biežāk novēro aknu taukaino deģenerāciju jeb ketozes II formu.

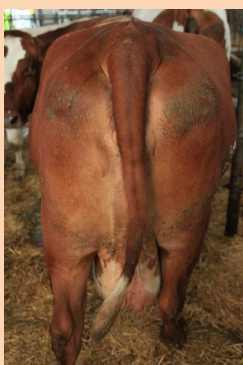
Cietstāvēšanas laikā pārbarotām govīm (>3,5 p.) (salīdzinot ar 3,0- 3,5 punktu govīm):

- Samazināta ēstgriba pirms atnešanās **vairāk izteikta:**
 - Barības sausni mazāk uzņem →
 - NEB → aknās brīvās taukskābes (FFA/ NEFA) ↑ →
 - aknu taukaino deģenerāciju vairāk novēro →
 - aknu f-jas samazinās →
 - gliukoze ↓ → insulīns ↓ vai iestājas insulīna rezistence
 - β -oksisviestskābe ↑
 - Holesterīns ↓ un IGF-1 ↓ →
 - Steroīdo hormonu sintēze ↓ (**progesterons ↓**)

Cietstāvošo govju veselības kontrole

Cietstāvošo govju kondīcijas virs 3,5 punktiem

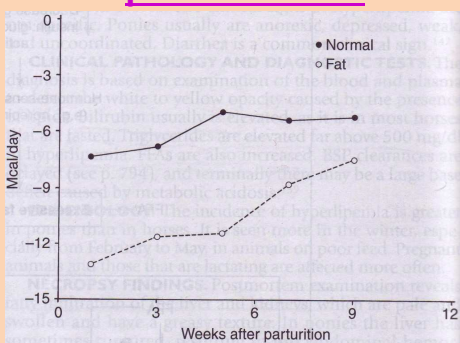

Cietstāvošu govju ēdināšanas ietekme uz slaucamo govju reproduktīvo kvalitāti (%)⁺

	Pārāk ↑ enerģētiskā un proteīnu saturošā barība (uztur. +16 kg piena raž.)	Ierobežota enerģētiskā un proteīna barība (uztur. + 2 kg piena ražo.)	Būtiskas atšķirības
Novēlota dzemdes involūcija	53,6	17,2	**
Endometriīts	70,8	26,9	**
Folikulāras cistas	44,8	18,7	*
Grūsnības % (1- 2 x apsēkļojot)	46,4	74,1	*
Piena trieka	26,2	6,3	*
Subklīniska ketoze	65,5	45,5	*

⁺ Zinātniskās publikācijas dati

Augstas un vidējas kondīcijas govju barības uzņemšanas spējas pēc atnešanās

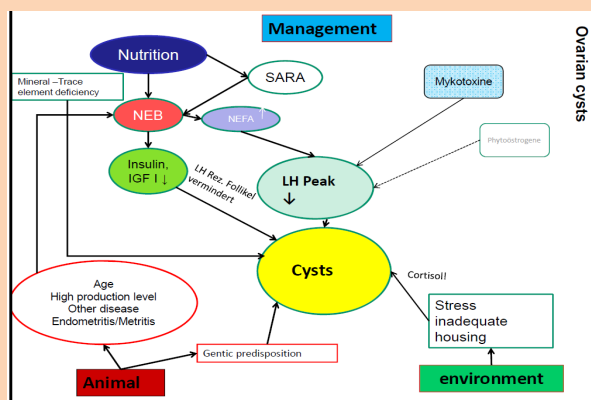

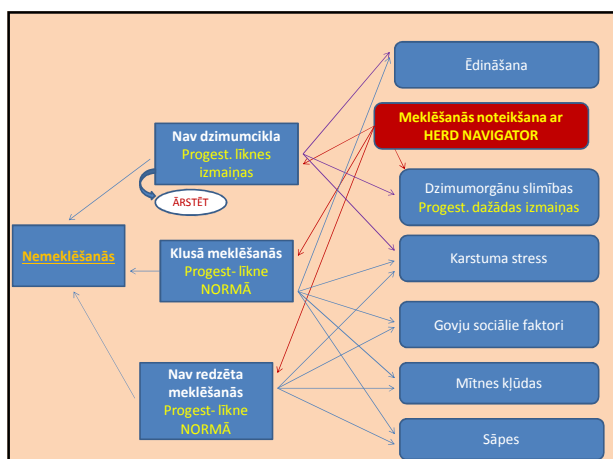
Leštenē: KMB barības frakcijas slaucamajām govīm-garās šķidrās par maz (N=2-8%), smalkākās – par daudz (N zem 20%)

IDNR	LAKTACIJA	KONTROLE	ATŅĒMĀT	AIZĻĪD	PIENS	TAIKI	OLĪV	SOMĀS	T ₀	VIELMAINA	SC
V044012510102	1	16-sep-14	08-jul-14		37,8	2,08	3,1	10	-1,02	ACIDOZE	LOTĻABI
V044012510097	1	16-sep-14	25-apr-14		25,9	3,68	3,67	12	0,01	ACIDOZE	LOTĻABI
V044380014845	3	16-sep-14	12-jul-14		42,5	2,33	3,1	13	-0,77	ACIDOZE	LOTĻABI
V044380016450	1	16-sep-14	27-jul-14		39	3,54	3,15	13	0,39	ACIDOZE	LOTĻABI
V044380016390	2	16-sep-14	06-aug-14		45,2	2,81	3,21	14	-0,4	ACIDOZE	LOTĻABI
V044380016414	1	16-sep-14	18-jan-14		22,6	3,8	3,66	14	0,14	ACIDOZE	LOTĻABI
V044380016308	2	16-sep-14	18-jul-14		51,4	2,42	3,08	15	-0,66	ACIDOZE	LOTĻABI
V044380016288	1	16-sep-14	07-feb-14		35,7	3,47	3,88	16	-0,41	ACIDOZE	LOTĻABI
V044012510099	1	16-sep-14	20-jul-14		28,9	2,11	3,09	18	-0,98	ACIDOZE	LOTĻABI
V044380016444	1	16-sep-14	13-mar-14		25,6	3,89	4,15	18	-0,26	ACIDOZE	LOTĻABI
V044380016427	3	16-sep-14	15-jun-14		40,3	3,84	3,43	19	0,41	ACIDOZE	LOTĻABI
V044380016542	1	16-sep-14	14-aug-14		28,2	3,9	3,44	19	0,46	ACIDOZE	LOTĻABI
V044380016600	1	16-sep-14	20-aug-14		25,6	2,85	3,06	19	-0,21	ACIDOZE	LOTĻABI
V044380016282	1	16-sep-14	15-feb-14		22,3	4	3,38	19	0,42	ACIDOZE	LOTĻABI
V044380016376	1	16-sep-14	13-aug-14		32,4	3,39	3,04	20	0,35	ACIDOZE	LOTĻABI
V044380016388	1	16-sep-14	01-apr-14		23	3,45	3,36	20	0,09	ACIDOZE	LOTĻABI
V044380015187	2	16-sep-14	30-aug-14		48,8	3,36	3,33	21	0,23	ACIDOZE	LOTĻABI
V044380016314	1	16-sep-14	04-mar-14		30,8	4,02	3,64	21	0,38	ACIDOZE	LOTĻABI
V044380016532	1	16-sep-14	23-jul-14		24,7	3,94	3,41	21	0,43	ACIDOZE	LOTĻABI
V044380014706	3	16-sep-14	23-jun-14		46,9	3,49	3,32	22	0,27	ACIDOZE	LOTĻABI
V044380016093	2	16-sep-14	27-aug-14		36,4	3,8	3,41	24	0,39	ACIDOZE	LOTĻABI
V044380016462	1	16-sep-14	30-jul-14		18	3,35	3,57	24	-0,22	ACIDOZE	LOTĻABI
V044380016468	1	16-sep-14	21-mar-14		35,6	2,61	3,12	25	-0,21	ACIDOZE	LOTĻABI
V044380016248	1	16-sep-14	02-nov-13		16	3,08	3,58	26	-0,5	ACIDOZE	LOTĻABI
V044380016570	1	16-sep-14	28-aug-14		26,3	3,68	3,37	27	0,31	ACIDOZE	LOTĻABI
V044380016578	1	16-sep-14	10-ak-14		24,8	4,1	3,61	27	0,49	ACIDOZE	LOTĻABI
V044380014940	1	16-sep-14	23-ok-12		16,4	3,66	3,81	27	-0,15	ACIDOZE	LOTĻABI
V044380016302	1	16-sep-14	12-jul-14		32,6	3,62	3,34	28	-0,33	ACIDOZE	LOTĻABI

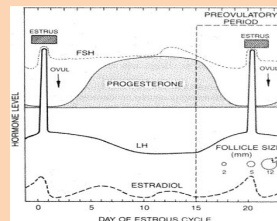
No Dipl. ECBHM M. Bodmer lekcijas LLU VMF 18.09.2014.

Pēc atnešanās govīm (kond.>3,5p.):

Progesterona ↓ sintēze dzeltenajā ķermenī (dz.ķ.),
t.n., kavēta olnīcu darbība (**mazs dz.ķ. → mikroaborti**)

Secinājumi:

- **Cietstāvēšanas laikā** samazināt enerģētisko un proteīnu saturošo barību
- Kontrolēt govju kondīciju, neuzbarot (jābūt **3,0-3,5 p.**).
- Govīm 2-3 nedējas pirms atnešanās kontrolēt asinīs ketonvielas (norma- zem 7 mmol/l), lai savlaicīgi novērstu NEB un pēc atnešanās mazinātu saslimstību ar mastītu, ketozi un reproduktīviem traucējumiem.
- 2-3 nedējas pirms atnešanās sākt palielināt enerģētiskās barības devu, lai insulīns ↑. Tas stimulē reproduktīvo orgānu darbību un nodrošina pirmo meklēšanos 50 dienu laikā pēc atnešanās

Secinājumi:

- **Pēc atnešanās nelaut novājēt!** - nezaudēt no kondīcijas vairāk kā **0,5-1,0** punktu
- Ēdināšanā- enerģētisko un proteīnu saturošo barību dot atbilstoši izslaukumam
- Kontrolēt barības devu:
 - Uz papīra → ko samaisa → kas silē → ko apēd → ko izmanto → ko neizmanto
- **SARA profilaksei**- KMB garo šķiedru daudzumam jābūt 2-8%; smalkākajām frakcijām jābūt zem 20%

